

OBČINA LOGATEC

ŽUPAN

www.logatec.si
e: obcina.logatec@logatec.si
Tržaška cesta 50 A, 1370 Logatec
t: 01 759 06 00, f: 01 759 06 20

Številka: 711-9/2012-18, 711-6/2012-32
Datum: 23.2.2015

OBČINSKI SVET OBČINE LOGATEC

ZADEVA: ODLOČITEV O NADALJEVANJU POSTOPKA ODŠKODNINSKIH TOŽB

PREDLAGATELJ:

- Berto Menard, župan Občine Logatec

POROČEVALEC:

- Mag. Maja Lukan Lapornik, podsekretarka

PREDLOGA SKLEPOV:

1. V pravdni zadevi opr. št. III P 1062/2012, ki se vodi pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani tožeče stranke Občine Logatec in tožene stranke Janeza Nagodeta, in v kateri je bila že izdana sodba, se vložena pritožba Občine Logatec umakne. Župan Občine Logatec je dolžan posredovati sklep pooblaščenca Občine Logatec ter izvršiti sodbo 1. st sodišča.
2. V gospodarski zadevi opr. št. VII Pg 3409/2012, ki se vodi pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani tožeče stranke Občine Logatec in tožene stranke Republike Slovenije, in v kateri je bila že izdana sodba, se vztraja pri pritožbi, pri čemer je župan o izidu pritožbenega postopka dolžan poročati Občinskemu svetu Občine Logatec glede sprejema odločitve o nadaljnji usodi predmetnega postopka, če Občina Logatec s pritožbo morebiti ne bi uspela.

Berto MENARD
ŽUPAN OBČINE LOGATEC

PRILOGA :

- obrazložitev

OBRAZLOŽITEV:

Občina Logatec je v letu 2011 na podlagi sklepa o dovolitvi izvršbe, ki jo je zoper Občino Logatec kot dolžnico vložil upnik Petrol d.d., plačala 2.159.457,72 €. Ker je bilo o razlogih za izvršbo že mnogo napisanega in povedanega s strani različnih deležnikov, izveden tudi predkazenski postopek, se v izogib ponavljanju navedena obrazložitev nanaša na aktivnosti Občine Logatec po prejemu poročila nadzornega odbora Občine Logatec, ki je v predmetni zadevi ravno tako opravil nadzor ter poleg svojih ugotovitev Županu Občine Logatec naložil, da preuči obstoj odgovornosti iz naslova oškodovanja javnih financ. Nadzorni odbor je na 7. redni seji, kot to izhaja iz zapisnika, navedel: *«Na podlagi nadzora in tega poročila je NO občine Logatec ugotovil hujše kršitve predpisov, zato se je odločil, da v skladu s 1. odstavkom 47. člena Statuta Občine Logatec o tem obvesti Računsko sodišče in pristojne državne organe. NO tudi ugotavlja, da obstaja utemeljen sum, da so odgovorne osebe storile prekršek ali kazniva dejanja, zato se je odločil, da v skladu z 2. odstavkom 47. člena Statuta Občine Logatec svoje ugotovitve zapisane v tem poročilu posreduje tudi pristojnima organoma preiskovanja in pregona. Nadzorni odbor predlaga županu Občine Logatec, da prouči, ali obstajajo pogoji za vložitev odškodninske tožbe zoper odgovorne osebe zaradi prekomernega oškodovanja javnih financ in o tem poroča Nadzornemu odboru.»*

Občina Logatec je iz tega naslova angažirala odvetnika Dejana Markoviča, ki je Občino Logatec zastopal deloma še v izvršbi ter ga zaprosila za preučitev zahteve Nadzornega odbora glede potencialne odškodninske odgovornosti. Iz tega naslova sta bili vloženi dve tožbi, ena zoper nekdanjega župana Janeza Nagodeta in druga zoper Republiko Slovenijo.

A. Tožba zoper zakonitega zastopnika

V odškodninski tožbi zoper Janeza Nagodeta je bila izdana sodba opr. št. P1062/2012-III, z dne 17.9.2014, s katero je sodišče v celoti zavrnilo zahtevek Občine Logatec. Kot glavni argument zavrnitve je sodišče temeljilo na zastaranju. Po oceni sodišča je bila ti. škoda znana najkasneje s sodbo Višjega sodišča v Ljubljani, kar predstavlja datum januar 2008, zato bi po oceni sodišča morala morebitna odškodninska tožba biti vložena najkasneje do januarja 2011, saj znaša subjektivni zastaralni rok 3 leta, kar pomeni, da bi moral nekdanji župan Janez Nagode sam vložiti tožbo zoper sebe oz. pooblastiti osebo, ki bi vložila tožbo zoper njega. 4.11.2010 je mandat nastopil nov župan Berto Menard, kateremu v primopredaji poslov nikoli ni bil povedan dolg, ki ga je Občina Logatec imela do družbe Petrol d.d. Ravno tako ni bila znana končna višina dolga Občine Logatec, saj je bilo končno plačilo izvedeno šele konec septembra 2011. V nadaljevanju pravnega postopka je sodišče presojalo tudi obstoj odškodninske odgovornosti. Za obstoj ti. civilnega delikta morajo biti izpolnjene 4 predpostavke, in sicer protipravno ravnanje, odgovornost, nastanek škode in vzročna zveza med pripravnim ravnanjem in nastalo škodo. Sodišče je po izvedenem dokaznem postopku ugotovilo obstoj krivde, protipravnega oz. nedovoljenega ravnanja in vzročne zveze. Kot izhaja iz obrazložitve Janezu Nagodetu ni moč očitati naklepa, je pa iz ravnanja prepoznalo malomarnost. Menilo je, da opustitev odgovora na tožbo ne pomeni, da je to storil, ker je hotel, da nastane škoda, vendar pa se je po oceni sodišča nastanka eventualne škode zavedal, pa je kljub temu privolil vanjo. Sodišče pa ni moglo ugotoviti višine nastale škode, kot navaja v obrazložitvi sodbe bi pri eventualni prisoji odškodnine bilo potrebno odšteti zneska kupnine družbe Petrol d.d. in Silan d.d. Zoper sodbo je bila vložena pritožba na Višje

sodišče v Ljubljani, ki o pritožbi še ni odločilo. Iz sodbe tudi izhaja dolžnost plačila pravnih stroškov, ki jih je sodišče odmerilo v višini 16.418,15€, vendar niso zapadli v plačilo ravno iz razloga, ker sodba še ni pravnomočna. Po oceni odvetnika gre za nelogično razlogovanje sodišča, saj bi glede na tako tolmačenje moral tedanji župan Janez Nagode tožiti samega sebe (mandat mu je prenehal 4.11.2010, v primopredaji pa zadeva Petrol ni bila omenjena). Odvetnik tudi ocenjuje, da je končna višina škode bila znana s poplačilom dolga Petrolu d.d. konec septembra 2011. Kot drugi razlog sodišče navaja tudi nedokazanost škode, saj bi kot navaja sodišče moralo upoštevati kupnino družbe Silan za prodano zemljišče in ker ni razpolagalo s tem podatkom je v celoti zavrnilo odškodninski zahtevek. Tudi navedeno stališče je po oceni odvetnika zgrešeno, saj bi sodišče lahko zavrnilo zahtevek v višini glavnice in deloma obresti do zneska glavnice, preostalemu zahtevku pa npr. ugodilo.

Kako bo v konkretni zadevi odločilo Višje sodišče v Ljubljani, je stvar odločitve senata ter sodnika poročevalca, ki mu je bila predmetna zadeva dodeljena. Skladno z določili ZPP ima višje sodišče pravico pritožbi ugoditi, zavriniti, vrniti v ponovno sojenje I. stopenjskemu sodišču ali samo odločiti o zadevi.

Odškodninska odgovornost je v materialnopravnem smislu urejena z Obligacijskim zakonikom, prej Zakonom o obligacijskih razmerjih. Za obstoj odškodninske odgovornosti morajo biti podani 4 elementi, in sicer nedopustno ali protipravno ravnanje, krivda, vzročna zveza in škoda. Posebno poglavje je namenjeno odgovornosti za delavce (147. in 148. člen OZ). Za škodo, ki jo povzroči delavec pri delu ali v zvezi z delom tretji osebi, odgovarja pravna ali fizična oseba, pri kateri je delavec delal takrat, ko je bila škoda povzročena, razen če dokaže, da je delavec v danih okoliščinah ravnal tako, kot je bilo treba. Oškodovanec lahko škodo neposredno terjaja od delavca, vendar le če je slednji škodo povzročil naklepno. Delodajalec ima pravico zahtevati povračilo škode od delavca, če je slednji škodo povzročil naklepno ali iz hude malomarnosti. Ta pravica zastara v šestih mesecih od dneva, ko je bila odškodnina plačana. Te določbe veljajo za delavce. Podobno določata tudi Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o javnih uslužbencih. Skladno z določili zakona o lokalni samoupravi ima občina tri organe, in sicer župana, nadzorni odbor in občinski svet, ravno tako iz predmetnega zakona izhaja, da so župan in občinski svetniki občinski funkcionarji. Zakonodajca ureja status funkcionarjev z Zakonom o funkcionarjih v državnih organih, ki pa ne rešuje vprašanja odškodninske odgovornosti. V sodbi Vrhovnega sodišča RS opr. št. II Ips 111/2009, z dne 10.9.2012, se je sodišče ukvarjalo z odgovornostjo državnega tožilca, kjer je zavzelo stališče, *da se odgovornost ne presoja po določbah o odgovornosti delodajalca za škodo, ki jo povzroči njegov delavec ali javni uslužbenec, temveč po določbah o odgovornosti pravne osebe za škodo, ki jo povzroči njen organ*. Državni tožilec ima ravno tako status funkcionarja kot tudi župan, predsednik vlade, minister, ipd. Kot izhaja iz nadaljevanja obrazložitve te sodbe *je potrebno ločiti med škodo, ki jo povzroči fizična oseba, ki je delavec, in fizična oseba, ki je član organa pravne osebe. Župan je eden izmed organov občine, ki je pravna oseba javnega prava, in je funkcionar. Kot izhaja iz nadaljevanja obrazložitve omenjene sodbe fizična oseba, ki je član organa pravne osebe, za povzročitev škode pri opravljanju funkcije, ne more osebno odškodninsko odgovarjati, se pa preventivna funkcija odškodninskega prava pri članih organov pravnih oseb zagotavlja z možnostjo regresnih zahtevkov, če člani organov povzročijo škodo naklepno ali iz hude malomarnosti; na ta način naj bi se jih odvrčalo od neskrbnega ali nestrokovnega ravnanja*.

Ministrstvo za javno upravo je na spletu objavilo dopis št. 010-28/2015/2, z dne 7.1.2015, s katerim odgovarja Uradu vlade za komuniciranje na podlagi prejetega vprašanja, ki jih državljani lahko pošiljajo vladi preko portala predlagam vladi, in sicer o kazenski in moralni odgovornosti, kjer je pod točko 2 navedlo pravne podlage odgovornosti funkcionarjev in se npr. sklicuje na uporabo 26. člena Ustave RS.

26. člen Ustave RS ureja pravico do povračila škode, saj Ustava RS vsakomur daje pravico do škode, ki mu jo v zvezi z opravljanjem službe ali kakšne druge dejavnosti državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil s svojim protipravnim ravnanjem stori oseba ali organ, ki tako službo ali dejavnost opravlja.

Iz Pravnega letopisa 2013, avtorja znanstvenega članka dr. Damjana Možine, z naslovom *Odškodninska odgovornost države na strani 156* izhaja, citiramo: *Vsi, ki ravnajo v imenu države oziroma izvršujejo javna pooblastila, pa ne sodijo med javne uslužbence. To velja predvsem za funkcionarje v državnih organih ali organih lokalnih skupnosti. Kot poudarja Vrhovno sodišče, je treba od delavcev v javnem sektorju razlikovati člane državnih organov: medtem ko je za prve upravičena uporaba pravil o odškodninski odgovornosti za ravnanje drugega, gre pri drugih za lastno ravnanje države, zato zanje neposredno odgovarja država. Tu se uporabljajo pravila o odgovornosti pravne osebe za ravnanje njenega organa iz čl. 148(1) OZ, ki ne določajo osebne odgovornosti.Na vprašanje, ali so sodniki, državni tožilci in drugi državni organi državi regresno zavezani, bi bilo mogoče na podlagi čl. 148(2) OZ odgovoriti pritrdilno, vendar se glede osebne regresne odškodninske odgovornosti sodnika pojavljajo enaki pomisleki glede njihove samostojnosti in neodvisnosti. Neposredna odškodninska odgovornost sodnika oškodovancu pa bi prišla v poštev, če bi bila njegova kršitev službenih dolžnosti takšne narave in intenzivnosti, da bi pomenila npr. kaznivo dejanje protizakonitega, krivičnega in pristranskega sojenja (čl. 288 KZ-1). Ne le za sodnike, ampak tudi za druge državne organe bi lahko prišla v poštev tudi druga kazniva dejanja, npr. zloraba uradnega položaja (čl. 261 KZ-1). Če je bil posameznik oškodovan, storilec pa spoznan za krivega kaznivega dejanja, potem ni videti razloga, da storilec ne bi odgovarjal tudi odškodninsko.»*

Z navedenim pravnim vprašanjem se sodišče na prvi stopnji po naši oceni sploh ni ukvarjalo oz. ni na to temo zavzelo stališča. Zoper odločanje v pravnem postopku so zagotovljena pravna sredstva, tako redna kot izredna. Občinski svet bo pa kot organ stranke v postopku ocenil smiselnost in smotrnost vztrajanja pri nadaljnjem ugotavljanju morebitne odškodninske odgovornosti, pri čemer se ve, da je problematika nastala zaradi dvakratne prodaje zemljišč leta 1993 in za katere je občina prejela kupnino, družbi Petrol d.d. pa ta znesek ni bil vrnjen, realiziran je bil šele z izvršbo.

B. Tožba proti RS

Občina Logatec je sprožila tudi tožbo zoper RS, zaradi kršitve materialnega prava, s katero vtožuje plačilo zneska v višini 1.088.422,82 € spp. Sodišče pri presoji utemeljenosti zahtevka družbe Petrol d.d. po oceni Občine Logatec ni odločilo skladno z veljavnimi predpisi. Gre za vprašanje teka obresti. Ustavno sodišče RS je namreč izdalo odločbo o delni razveljavitvi 1060. člena OZ in je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 28/06, spremembe in dopolnitve

OZ pa so bile objavljene v Uradnem listu RS št. 40/07, s katerimi so določili pravilo ne ultra alterum tantum. Sodišče, ki je odločalo o tožbi Petrola d.d. bi pri sojenju moralo uporabiti veljavno materialno pravo. V predmetni odškodninski tožbi zoper RS je sodišče že izdalo sodbo in zavzelo stališče, da niso izkazani vsi elementi civilne odgovornosti. Kot izhaja iz obrazložitve sodbe morajo za obstoj civilne odgovornosti obstajati 4 elementi, in sicer protipravno ravnanje, krivda, vzročna zveza in škoda. Če manjka eden od teh elementov, odškodninske odgovornosti ni, kar kot navaja sodišče velja tudi v primeru odškodninske odgovornosti po 26. členu Ustave RS, pri čemer pa je sodišče mnenja, da ni ugotovilo obstoja vzročne zveze. Sodišče je sicer pritrdilo, da je sodišče dolžno po uradni dolžnosti paziti na pravilno uporaba materialnega prava. Zmotna uporaba materialnega prava predstavlja napako pri odločanju sodišča, ki je zaradi sprejemanja odločitev v sodnih postopkih predvidljiva in je mehanizem za odpravo teh napak zagotovljen znotraj postopka, in sicer v obliki rednih in izrednih pravnih sredstev, zato po mnenju sodišča, če udeleženec teh sredstev ni izkoristil v celoti, ne more kasneje sanirati z uveljavljanjem odškodninskega zahtevka zoper državo. V zadevi zoper RS je po I. st. sodbi sodišče naložilo v plačilo 7.957,50€ stroškov.

Kako bo v konkretni zadevi odločilo Višje sodišče v Ljubljani, je stvar odločitve senata ter sodnika poročevalca, ki mu je bila predmetna zadeva dodeljena. Skladno z določili ZPP ima višje sodišče pravico pritožbi ugoditi, zavrniti, vrniti v ponovno sojenje I. stopenjskemu sodišču ali samo odločiti o zadevi.

Če povzamemo v obeh zadevah Občina Logatec ni uspela, navedeni pravdni stroški zajemajo le stroške na I. stopnji, tako da še ni upoštevan znesek pritožbe, če slednja ne bi bila uspešna. V pravnem postopku se stroške plača po načelu uspeha. Izid pritožb je v obeh primerih negotov. V primeru potrditev sodb prvostopenjskih sodišč je možnost vložitve revizije na Vrhovno sodišče RS, vendar so s tem povezani tudi nadaljnji stroški.

Berto Menard
ŽUPAN